
ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 330.142.211.4:338.45

Л. О. Коваленко, к. е. н., професор,
В. І. Тимошенко, магістр**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Анотація. У статті розкрито основні проблеми формування ефективної амортизаційної політики на промислових підприємствах України, можливість використання іноземного досвіду. Висвітлені три основні концепції амортизації, які використовуються в нашій країні та за кордоном. Наведено аналіз амортизаційної політики підприємств промисловості. Запропоновані основні заходи реформування амортизаційної політики.

Ключові слова: амортизація; амортизаційна політика; основні засоби; інвестиції; інноваційний розвиток.

Л. А. Коваленко, к. э. н., профессор,
В. И. Тимошенко, магистр**СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ АМОРТИЗАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ
ПРЕДПРИЯТИЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ**

Аннотация. В статье раскрыты основные проблемы формирования эффективной амортизационной политики на промышленных предприятиях Украины, возможность использования иностранного опыта. Рассмотрены три основные концепции амортизации, которые используются в нашей стране и за рубежом. Приведен анализ амортизационной политики предприятий промышленности. Предложены основные мероприятия реформирования амортизационной политики

Ключевые слова: амортизация; амортизационная политика; основные средства; инвестиции; инновационное развитие.

L. O. Kovalenko, Candidate of Economic Sciences,
Professor,
V. I. Tymoshenko, Master**MODERN PROBLEMS OF FORMATION OF THE DEPRECIATION POLICY
OF THE INDUSTRIAL ENTERPRISES**

Abstract. The article reveals the main problems of forming efficient amortization policy of industrial enterprises of Ukraine, the possibility of using foreign experience. Describes the three main concepts of depreciation, which are used in our country and abroad. The analysis of the depreciation policy of the industrial enterprises. The basic measures for reformation of depreciation policy are proposed.

Keywords: depreciation; depreciation policy; fixed assets; investments; innovative development.

Актуальність теми дослідження. Конкуренентоспроможність продукції промислових підприємств України в значній мірі визначається технічним станом основних засобів виробництва. Науково-технічний прогрес прискорив темпи морального старіння обладнання, а, враховуючи наявні показники фізичного зносу основних засобів галузей економіки, нагальними є завдання оновлення технологічного потенціалу підприємств та забезпечення фінансовими ресурсами цих процесів.

Постановка проблеми. Важливою умовою ефективного функціонування підприємств у ринковому середовищі є забезпечення принципу самофінансування, який передбачає

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

здійснення господарської та інвестиційної діяльності за рахунок власних джерел (амортизації та нерозподіленого прибутку). Враховуючи високі процентні ставки за кредитами, обмеженість доступу до ресурсів фінансового ринку, ставка на самофінансування за рахунок власних джерел становиться основним пріоритетом для багатьох підприємств. Серед джерел самофінансування амортизаційні відрахування посідають головне місце тому, що завдяки синхронності між оборотом основних засобів і формуванням амортизаційного фонду, меншій їх схильності до кон'юнктурних коливань пов'язаних з результатом господарської діяльності, вони більшою мірою, ніж прибуток, можуть бути фінансовою базою самостійності підприємств у відтворенні основних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях таких вчених як В. Д. Белік, Н. М. Гуляєва, Ю. В. Кіндзерський, Ю. Ю. Мороз, Л. В. Овод, О. О. Скорик, М. М. Соколов знайшли відображення проблеми теорії та практики формування та реалізації амортизаційної політики підприємств.

Зважаючи на той факт, що соціально-економічне середовище функціонування підприємств динамічно змінюється, а фінансово-кредитна, фіскальна та бюджетна політики держави в останні роки не прогнозовані і не стабільні, проблеми формування ефективної амортизаційної політики потребують постійної уваги і доопрацювання.

Постановка завдання. Метою публікації є дослідження науково-методичних підходів до формування ефективної амортизаційної політики як на макро-, так і на мікрорівні в контексті фінансового забезпечення відтворення основних засобів на інноваційній основі.

Виклад основного матеріалу. Економічна практика останніх років довела, що ефективність розвитку будь-якої галузі або країни в цілому залежить, від рівня і характеру інвестиційної діяльності, що є основою тлумачення поняття «амортизаційна політика». Без її успішного впровадження неможливо забезпечити економічне зростання, приріст соціального ефекту, інституціональну збалансованість.

Таким чином, сьогодні Україна стоїть перед необхідністю активізації інвестиційної діяльності, модернізації технологічного потенціалу діючих суб'єктів господарювання, а також створення конкурентоспроможних підприємств. В умовах стрімкого розвитку нових технологій саме інвестиції є провідним засобом забезпечення прогресивних зрушень в економіці, поліпшення якісних показників діяльності на мікро- і макрорівнях [1].

Чим масштабніші обсяги і вища ефективність інвестицій, тим швидше відбувається відтворювальний процес, здійснюються позитивні ринкові перетворення. Але для сталого розвитку економіки потрібне не просто залучення інвестицій, а побудова ефективного організаційно-економічного механізму постійного обороту капіталу, що відшкодовується і відновлюється на високому науково-технічному рівні. Амортизаційна політика, таким чином, представляючи собою частину інвестиційної політики, має створювати умови для прискорення оборотності капіталу, за рахунок впровадження нової техніки та оновлення основних засобів на підприємствах [6].

Хоча основні засоби є одним із найголовніших факторів виробництва, за останні роки спостерігається негативна тенденція у їх відтворенні. (Табл. 1.).

Ефективність амортизаційної політики відображає ступінь зносу основних засобів. Ступінь зносу основних засобів, як економіки України в цілому так і підприємств промисловості перевищив 50%. Значне скорочення коефіцієнта зносу підприємств економіки в цілому обумовлене скоріше зміною бази обліку в результаті утрачених окупованих територій, а не процесами оновлення. Знос основних засобів промисловості на протязі 5 років збільшився з 57,3% до 69,4%, що свідчить про згортання інвестиційної активності підприємств. Технічний стан основних засобів можна визнати незадовільним, оновлення матеріально-технічної бази виробництва здійснюється низькими темпами запровадження нових технологій для багатьох підприємств стає досить проблематичним.

Для більш детального аналізу відтворювальних процесів розглянемо динаміку коефіцієнта оновлення, оскільки саме він показує наскільки інтенсивно модернізуються основні засоби на підприємствах (Табл. 2).

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Таблиця 1

Динаміка вартості основних засобів України за 2010-2014 роки

Рік	Економіка України			Промисловість України		
	Первісна вартість, млн. грн.	Залишкова, млн. грн.	Ступінь зносу, %	Первісна вартість, млн. грн.	Залишкова, млн. грн.	Ступінь зносу, %
2012	9148017	2135987	76,7	1603646	685030	57,3
2013	10401324	2356962	77,3	1749110	753733	56,9
2014	13752117	2274922	83,5	1937821	769518	60,3
2015	7641356	3047839	60,1	3842517	889183	76,9
2016	8177408	3428907	58,1	3072954	939965	69,4

Джерело: створено авторами на основі [5]

Таблиця 2

Вартість введених в дію основних засобів за роками

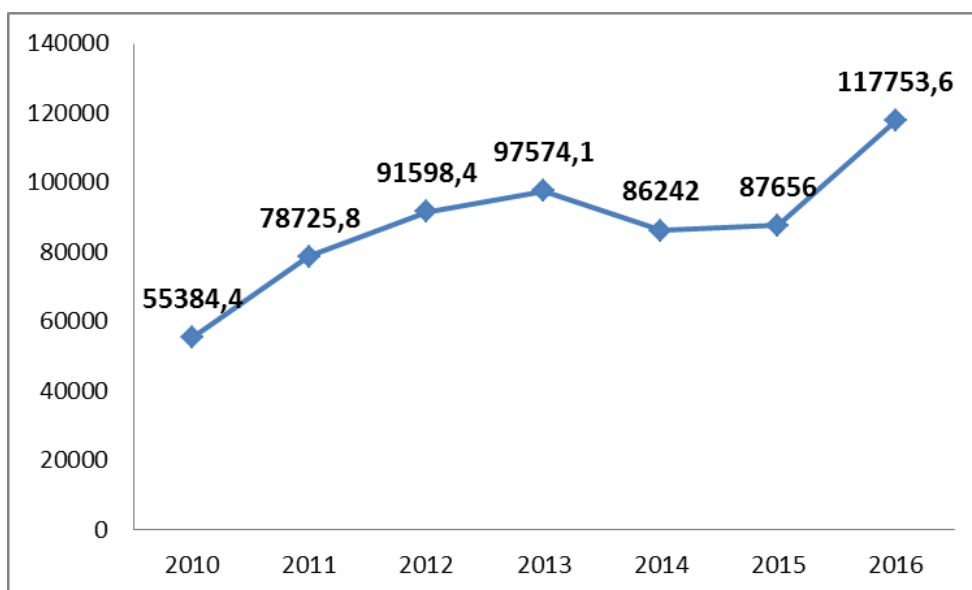
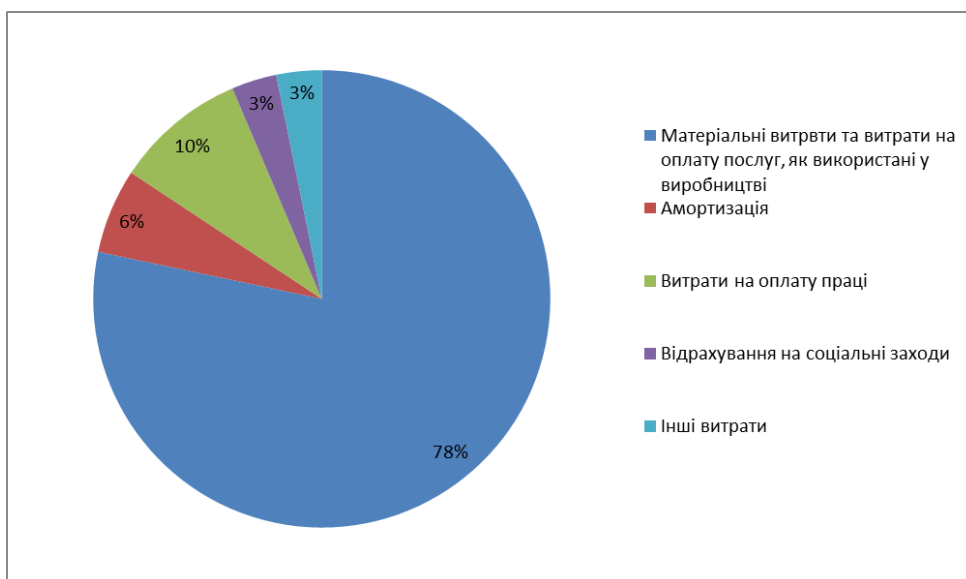
Рік	Економіка України			Промисловість України		
	Первісна вартість, млн. грн.	Вартість введених в дію основних засобів, млн. грн.	Коефіцієнт оновлення	Первісна вартість, млн. грн.	Вартість введених в дію основних засобів, млн. грн.	Коефіцієнт оновлення
2012	9148017	190955	0,021	1603646	65385	0,041
2013	10401324	165769	0,016	1749110	64578	0,037
2014	13752117	126162	0,01	1937821	51703	0,027
2015	7641356	216697	0,028	3842517	55931	0,015
2016	8177408	202120	0,025	3072954	66488	0,022

Джерело: створено авторами на основі [5]

Згідно даних Табл. 2 після різкого спаду обсягів введених в дію основних засобів у 2014 році спостерігається тенденція до поживлення цих процесів. Однак надзвичайно низькі значення коефіцієнтів оновлення в порівнянні зі значеннями коефіцієнтів зносу свідчать про консервацію технологічного відставання підприємств, втрату інноваційних переваг у конкурентному середовищі. Абсолютні значення коефіцієнту оновлення основних засобів в цілому по Україні і в промисловості зокрема є низькими. Коефіцієнт оновлення на підприємствах промисловості з кожним роком зменшується, за п'ять років впав з 4% до 2%. За таких темпів обороту основних засобів навіть просте їх відтворення розтягується на десятки років.

Оновлення основних засобів на інноваційній основі в значній мірі залежить від інвестиційної активності в економіці та факторів, які їй сприяють. На Рис. 1 показано динаміку капітальних інвестицій в промисловості. Їх обсяг до 2013 року зростав, спад за період 2014 -2015 років зумовлений воєнними діями та окупацією частини території України. Однак в 2016 році обсяг капітальних інвестицій зріс на 34,3% в порівнянні з попереднім роком, що позитивно позначилось на динаміці коефіцієнта оновлення основних засобів.

Враховуючи, що основним джерелом капітальних інвестицій підприємств України є власні кошти (прибуток, амортизація, внутрішні резерви), особливу увагу слід звернути на амортизаційні відрахування, цільове призначення яких – фінансування відтворювальних процесів. При цьому варто зазначити, що частка витрат підприємства, яка припадає на амортизаційні відрахування в 2016 році складала 6% (Рис. 2). Враховуючи, що обсяг витрат підприємств склав 1351983,4 млн. грн., сума амортизації становить 80332,1 млн. грн.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА**Рис. 1. Капітальні інвестиції в промисловість України по роках, млн. грн.***Джерело:* створено авторами на основі [5]**Рис.2. Структура витрат підприємств промисловості України за 2016 рік***Джерело:* створено авторами на основі [5]

Таким чином, амортизаційні відрахування - це значне за обсягом джерело фінансування інвестиційної діяльності в разі його цільового і раціонального використання за призначенням. Однак в умовах хронічного дефіциту оборотного капіталу, високої вартості кредитних ресурсів для фінансування операційної діяльності підприємства використовують накопичені амортизаційні відрахування на покриття поточних витрат. Така практика набула розповсюдження і по причині відсутності законодавчих вимог щодо цільового використання амортизаційного фонду. Як наслідок – звужуються фінансові джерела капітальних інвестицій в оновлення технологічної бази підприємств.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Рівень компенсованих витрат підприємства на реновацію основних засобів характеризує показник рівня витрат на амортизацію у складі доходів від реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), або амортизацієємність реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Такий показник, визначений за статистичними даними у середньому по Україні за 2001–2016 роки, становить не більше 4,13%, що підтверджує недостатність витрат підприємств на амортизацію для забезпечення нормального відтворення основних засобів [Розраховано за даними п. 5].

Тому проблеми формування ефективної амортизаційної політики підприємств завжди будуть в центрі уваги як науковців, так і практиків.

Сутність амортизації як процесу перенесення вартості основних засобів на виготовлену продукцію досліджували, ще Д. Рікардо, Ф. Кене, К. Маркс. Класична економічна теорія стверджує, що амортизація – це відшкодування зношування засобів праці, пов'язане з поступовим перенесенням їхньої вартості на продукт, який виробляється з їх допомогою.

У працях радянських учених-економістів зазначається, що амортизація – це грошовий вираз вартості відшкодування основних засобів, це покриття витрат по відтворенню засобів праці, спожитих в процесі виробництва, по відтворенню основних засобів тієї ж потужності, це – джерело накопичення. У сучасних економічних джерелах зустрічаємо різноманітні трактування терміну «амортизація», сутність яких зводиться до того, що амортизація – це процес перенесення авансованої раніше вартості усіх видів засобів праці на вартість виготовленої продукції з метою повного відшкодування зношування засобів праці. Така ж трактовка характерна і для західних економістів: «Амортизація є грошовим виразом зносу засобів праці. Вона відображає процес перенесення уречевленої в основних засобах суспільної праці на вироби, що виготовляються з їх допомогою» [4].

Також слід відмітити, що сучасна теорія амортизації розглядає декілька її функцій: відтворювальну, інноваційну, калькуляційну, стимулюючу, інвестиційну та податкову. Саме стимулююча функція амортизації полягає у створенні умов для прискореного оновлення необоротних активів. Ця функція базується на тому, що амортизаційний фонд є власним джерелом грошових засобів підприємства, яке має своє цільове призначення – відтворення основних засобів. Крім цього, на величину нарахованої амортизації зменшується розмір прибутку, що підлягає оподаткуванню. Стимулююча функція знаходить свій прояв у застосуванні прискорених методів амортизації та наданні державою різного роду податкових пільг. Це дає змогу підприємствам акумулювати в своєму розпорядженні більше грошових ресурсів, що покращує їх фінансове становище та посилює виробничо-технологічний потенціал.

Процес нарахування амортизація лежить в основі амортизаційної політики підприємства. Щодо поняття «амортизаційна політика», на сьогоднішній день не існує єдиного тлумачення. Тому варто розглянути існуючі погляди (табл.3).

Метою амортизаційної політики є збільшення питомої ваги амортизаційного фонду у структурі джерел фінансування інвестицій за рахунок раціонального вибору методів нарахування амортизації та підвищення ефективності її використання для оновлення основних засобів.

Специфічними особливостями амортизаційної політики відносно нематеріальних активів є необхідність визначення відносно нетривалого періоду їх використання у зв'язку з моральним старінням. Це забезпечує формування інвестиційних ресурсів для фінансування науково-технічних досліджень, придбання прав на виростання патентів, сучасних програмних продуктів та інших нематеріальних активів.

Обираючи для використання методи для нарахування амортизації, необхідно враховувати, що амортизаційна політика може бути активною, помірною та інтегральною.

Активна амортизаційна політика передбачає застосування методів прискореної амортизації, до яких належить метод зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивний. Всі вони передбачають набагато більші суми амортизації в перші роки експлуатації об'єктів, що створює передумови для інтенсивного оновлення устаткування за рахунок своєчасної зміни на більш ефективне і сприяє стимулюванню науково-технічного прогресу. Однак, з іншого боку це призводить до збільшення собівартості продукції і як наслідок до зменшення величини прибутку.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Таблиця 3

Тлумачення поняття «амортизаційна політика»

Автор	Поняття
Борисенко З.Н.	Амортизаційна політика – це процес розробки норм і правил нарахування амортизації, встановлення порядку використання амортизаційного фонду.
Виговська Н.Г.	Амортизаційна політика – це складова частина загальнодержавної політики формування власних фінансових ресурсів, яка полягає в оптимізації потоку власних засобів, що реінвестуються у виробничу діяльність.
Загородній А.Г., Возняк Л.Г.	Амортизаційна політика – складова частина загальної політики формування власних фінансових ресурсів підприємства, яка полягає в управлінні амортизаційними відрахуваннями від використовуваних основних фондів та нематеріальних активів.
Шот А. П.	Амортизаційна політика – це сукупність заходів, що здійснюються державою і спрямовані на забезпечення нормального режиму відтворення основних фондів.
Білик І.А.	Амортизаційна політика – сукупність методів нарахування амортизації, використання яких забезпечить дотримання принципів бухгалтерського обліку та дозволить отримати максимально можливу вигоду від їх використання.
Овод І. В.	Амортизаційна політика – це вибір і оптимальне поєднання способів, правил і методик нарахування та обліку амортизації, встановлення порядку використання амортизаційних відрахувань для відтворення основних фондів відповідно до умов господарювання і амортизаційної політики держави.
Бубенко П. Т.	Амортизаційна політика – це політика підприємства щодо вибору відповідних методів амортизації основних фондів і нематеріальних активів, а також забезпечення цільового використання амортизаційних відрахувань, зниження бази оподаткування, створення власних інвестиційних ресурсів тощо.

Джерело: створено авторами на основі [4]

Для здійснення помірної амортизаційної політики використовуються методи пропорційного нарахування амортизації. До яких належать прямолінійний метод, який передбачає рівномірне погашення вартості амортизаційних об'єктів, виробничий метод, який базується на обсягах виробництва, і термін, протягом якого об'єкт експлуатується, не має ніякого значення для нарахування амортизації.

Застосування того чи іншого методу нарахування амортизаційних відрахувань вимагає економічного обґрунтування. Обрані методи нарахування амортизаційних відрахувань по відповідних групах об'єктів основних засобів повинні сприяти реалізації економічної та науково-технічної стратегії підприємства, мінімізації бази оподаткування з податку на прибуток, мінімізації витрат на облік. Не менш важливою складовою амортизаційної політики є обґрунтування напрямків використання коштів амортизаційного фонду та здійснення моніторингу ефективності інвестицій в оновлення основних засобів.

Важливим фактором формування амортизаційної політики є економічна та науково-технічна стратегія розвитку підприємства, в рамках яких здійснюється вибір способів накопичення фінансових ресурсів за рахунок прибутку і амортизаційних відрахувань, реалізується вибір способів нарахування та використання амортизації. Групування підходів щодо способів накопичення фінансових ресурсів підприємств шляхом реалізації амортизаційної політики представлені у таблиці 4.

Традиційно при визначенні мети амортизаційної політики розглядається тільки одна модель, приведена під номером 1, так як у загальному випадку для підприємства важливо, щоб науково обґрунтована амортизаційна політика приводила до максимізації величини чистого прибутку плюс амортизаційні відрахування. Дана модель сприятиме інвестиційній активності підприємства у випадку узгодженої політиці як засновників, так і менеджерів. Але на практиці часто виникає певне протиріччя інтересів засновників та керівництва підприємства. Засновники прагнуть отримати прибуток і спрямувати його на виплату дивідендів, а керівництво – більше коштів вкласти в розвиток, перспективні інвестиційні проекти.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

Таблиця 4

Моделі реалізації амортизаційної політики

Мета способу	Сутність	Недоліки
1. Досягнення максимальної величини чистого прибутку та обсягу амортизації амортизація (Пч + А → max)	Сукупність власних джерел для відтворення основних засобів у цьому випадку буде максимальною. Даний вибір виходить з передумови, що амортизація є джерелом формування основних засобів нарівні з іншими власними коштами підприємства, а амортизаційна політика активно використовує методи прискореної амортизації. Пч – чистий прибуток; А – амортизаційні відрахування.	Збільшення амортизації зменшує чистий прибуток, хоча це зменшення частково нівелюється за рахунок податкового щита.
2. Досягнення максимальної величини прибутку	Підхід передбачає мінімізацію амортизаційних відрахувань у бухгалтерському обліку (що скорочує витрати, поліпшує фінансові показники підприємства).	До недоліків належать відсутність фінансових можливостей своєчасного відтворення основних засобів за рахунок амортизаційних відрахувань, так як їх обсяг буде недостатнім для активної інвестиційної діяльності.
3. Досягнення мінімальної величини прибутку і максимального обсягу амортизації	Даний підхід передбачає збільшення амортизаційних відрахувань і зменшення прибутку, що підлягає розподілу, на підтримку та збереження основних засобів. Може застосовуватися при наявності очікувань керівництва, що засновники розподілятимуть чистий прибуток, не беручи до уваги потреби підприємства по заміні основних засобів.	Погіршуються поточні економічні показники діяльності підприємства. Проте такий підхід дозволяє залишити кошти в обороті підприємства, що при належних рішеннях керівництва є позитивним моментом.

В останні роки набули поширення прискорені методи накопичення амортизаційних відрахувань. Традиційно до методів прискореної амортизації відносять: метод зменшення залишкової вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний метод. На нашу думку існує альтернативний спосіб використання останнього методу. Саме кумулятивний метод має приховану дуалістичну природу — від поєднує в собі як механізм прискореної амортизації (кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання) так і механізм уповільненої амортизації (кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням порядкового номеру року корисного використання об'єкта амортизації, на суму числа років його корисного використання). ПКУ закладає перехід від групового до пооб'єктного обліку основних засобів, тому й нарахування амортизації здійснюється щомісячно та пооб'єктно.

Напрямом прискореної амортизації пройшли такі відомі країни, як США і Німеччина та ін. В США активне застосування прискорених методів амортизації почалося в 1981 р., коли підприємствам було дозволено амортизувати вартість необоротних активів за п'ять років. Це привело до прискорення технічного переобладнання підприємств та темпів знецінення необоротних активів. Тому в 1987 р. керівництво держави було змушено почати нову амортизаційну політику, яка називалася «Модифікована система прискореної амортизації» (The Modified Accelerated Cost Recovery System – MACRS).

Система сприяє поверненню коштів, які підприємець вклав у відновлення необоротних активів шляхом податкового протекціонізму. Однак така схема працює лише в податковому обліку. У фінансовому обліку вона не використовується, оскільки строки отримання компенсації капіталовкладень не збігаються зі строками корисного використання необоротних активів [8].

Відповідно до модифікованої системи прискореної амортизації всі необоротні активи розділені на вісім груп, кожній з яких притаманні свої строки відшкодування капітальних витрат. Віднесення тих чи інших активів до будь-якої групи здійснюється залежно від попиту на про-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

дукцію цієї галузі. Таким чином, держава стимулює технічне переобладнання, в першу чергу, високотехнологічних галузей.

Найбільші строки відшкодування капітальних витрат встановлені для будівель та споруд, автомобілі включені в групу відшкодування терміном 5 років, спеціалізоване обладнання – в групу терміном відшкодування 3 роки.

Відповідно до обраної групи встановлюється метод нарахування амортизації. Так, для груп зі строком відшкодування до 5–10 років використовується метод подвійної амортизації.

Для об'єктів зі строком відшкодування від 15 до 20 років – метод полуторної норми амортизації, а для інших об'єктів застосовується метод лінійного списання. Таким чином, зміни в амортизаційній політиці США протягом 1981–1986 рр. привели до оновлення виробничого обладнання та зниження середнього навантаження на одиницю.

Досвід інших країн підтверджує ефективність накопичення амортизаційних відрахувань інтенсивними способами в перші 5 років експлуатації, тоді як їх надійне функціонування дає змогу скоротити витрати на ремонт та технічне обслуговування, тим самим вирівнює експлуатаційні витрати разом з амортизаційними відрахуваннями протягом всього періоду експлуатації.

Однак, обираючи той чи інший метод нарахування амортизації основних засобів, варто спиратися на оцінку фінансового стану підприємства, обсяги його інвестиційних програм та стан матеріально-технічної бази. Причому основним критерієм такого оцінювання є досягнення оптимального співвідношення між величиною отриманих амортизаційних коштів та їхнім впливом на цінову конкурентоспроможність продукції підприємства: ринкові ціни на продукцію суб'єкта господарювання можуть не витримати «перегріву», пов'язаного з застосуванням прискорених методів амортизації.

Висновки: Аналізуючи проблеми формування амортизаційної політики підприємств, можемо стверджувати, що наразі нецільове використання коштів амортизаційного фонду на оновлення основного капіталу – вразлива практика в промисловості України. Можна визначити причини, які ускладнюють реалізацію ефективної амортизаційної політики: нестабільність економічної ситуації, правового поля функціонування бізнесу ускладнюють оцінку вартості основних засобів у майбутньому і визначення їх ліквідаційної вартості; відсутність регламенту щодо напрямків використання амортизаційного фонду; відсутність зацікавленості підприємств у здійсненні контролю за напрямками та ефективністю використання амортизаційних коштів; використання переважно прямолінійного методу нарахування амортизації без врахування інтенсивності використання обладнання, темпів морального старіння тощо.

Саме тому, вкрай необхідним є реформування амортизаційної політики шляхом впровадження низки заходів, а саме: розробити і запровадити нормативно-правову регламентацію напрямків використання амортизаційних відрахувань; встановити офіційно порядок формування та відображення у звітності інформації про відтворення основних засобів; запровадити на промислових підприємствах України механізм інвестиційної податкової знижки, яка б надавалася за умови повного використання амортизаційних відрахувань на інвестиційні цілі; здійснити перехід на індикативне регулювання амортизаційної політики як на макро - , так і на мікрорівні.

Література

1. Бабяк, Н. Д. Вплив амортизаційних відрахувань на результати фінансово-господарської діяльності підприємств / Н. Д. Бабяк // *Фінанси України*. – 2001. – № 11. – С. 34-40.
2. Бакай, В. Й. Амортизаційна політика та її вплив на фінансово-економічну діяльність підприємства [Електронний ресурс] / В. Й. Бакай, О. В. Бедін // *Облік і фінанси*. – 2012. – Вип. 9 (33). Ч. 1. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ujrn/Soc_Gum/en_oif/2012_9_1/5.pdf.
3. Городянська, Л. В. Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу : монографія / Л. В. Городянська. – К. : КНЕУ, 2008. – 224 с.
4. Жердев, С. Методичні засади формування амортизаційної політики на підприємствах [Електронний ресурс] / С. Жердев // *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. – Режим доступу: <http://magazine.faaif.org.ua/metodichni-zasadi-formuvannyaamortizaciynoi-politiki-na-pidприємствah.html>.
5. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Орлов, П. А. Амортизаційна політика як інструмент активізації інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств / П. А. Орлов, С. П. Орлов // *Інновації: проблеми науки і практики* : монографія. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – С. 317-335.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 / Україна. Міністерство фінансів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

8. Скоморохова, С. Ю. Сучасна концепція амортизаційної політики підприємства / С. Ю. Скоморохова, С. М. Ніколаєнко, Л. В. Гейвич // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 4. – С. 65-67.

References

1. Babiak, N. D. (2001). Vplyv amortyzatsiinykh vidrakhuvan na rezultaty finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstv [Influence of depreciation deductions on results of financial and economic activity of enterprises]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, 11, 34-40 [in Ukrainian].

2. Bakai, V. I., Bedin, O. V. (2012). Amortyzatsiina polityka ta yii vplyv na finansovo-ekonomichnu diialnist pidpriemstva [Amortization policy and its impact on the financial and economic activity of the enterprise]. *Oblik i finansy – Accounting and finance*, 9(33), 1. Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/ujrn/Soc_Gum/en_oif/2012_9_1/5.pdf [in Ukrainian].

3. Horodianska, L. V. (2008). *Vidtvorennia osnovnykh zasobiv na pidpriemstvakh Ukrainy: teoriia i praktyka obliku ta analizu* [Restoration of fixed assets at Ukrainian enterprises: theory and practice of accounting and analysis]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

4. Zherdiev Ie. Metodichni zasady formuvannia amortyzatsiinoi polityky na pidpriemstvakh [Methodical principles of amortization policy formation at enterprises]. *Oblik i finansy APK: bukhhalterskyi portal – Accounting and finance of AIC: accounting portal*. Retrieved from <http://magazine.faaf.org.ua/metodichni-zasadi-formuvannyaamortizatsiinoi-politiki-na-pidpriemstvakh.html> [in Ukrainian].

5. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of State Statistics Service of Ukraine]. www.ukrstat.gov.ua. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

6. Orlov, P. A., Orlov, S. P. (2006). Amortyzatsiina polityka yak instrument aktyvizatsii investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv [Amortization policy as an instrument for activating investment and innovation activities of enterprises]. *Innovatsii: problemy nauky i praktyky – Innovations: problems of science and practice*, 317-335 [in Ukrainian].

7. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy pro Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 7 «Osnovni zasoby»: vid 27.04.2000 r., № 92 [Order of the Ministry of Finance of Ukraine on Regulation (standard) of accounting 7 "Fixed assets": from 27.04.2000 r., № 92]. [zakon.rada.gov.ua](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00). Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> [in Ukrainian].

8. Skomorokhova, S. Yu., Nikolaienko, S. M., Heivych, L. V. (2014). Suchasna kontseptsiiia amortyzatsiinoi polityky idpriemstva [Modern concept of depreciation policy of the enterprise]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Kherson State University*, 4, 65-67 [in Ukrainian].

Надійшла 5.09.2017